

Eva-Kristina Salameh, Helle Iben Bylander, Trine Kjær Krogh & Christina Hedman

**Børn med flere sprog
Typisk sprogudvikling og sproglige vanskeligheder**

*Dansk Psykologisk Forlag 2017
Pris: 263 kr.*

Flersprogsområdet er måske det logopædiske fagområde, hvor der hersker flest myter og forældede forestillinger, så derfor udfylder "Børn med flere sprog" behovet for solid opdatering.

"Børn med flere sprog" henvender sig til logopæder, konsulenter, lærere, pædagoger og studerende og er oprindeligt skrevet af den svenske forsker Eva-Kristina Salameh og udgivet i Sverige i 2012.

De danske medforfattere har stået for oversættelse og bearbejdning til dansk og således har vi nu en bog om flersprogethed, der præsenterer nyere viden på området, og som dækker både skole og dagtilbud.

"Børn med flere sprog" er generelt læsevenlig, og forskning er formidlet, så den er lettilgængelig og forståelig. Hvert kapitel afsluttes med et resume og en fyldig litteraturliste, og undervejs præsenteres man for nogle cases.

Bogen indledes med et interessant kapitel om sproglig socialisering, som giver en god baggrundsviden om blandt andet de interaktionsmønstre, der er identificeret i forskellige kulturer. Kapitlet er godt at have i baghovedet, når man som logopæd skal vejlede forældre, da det giver en øget indsigt i de forskellige samværsformer, der kan gøre sig gældende i familier.

I 2. kapitel præsenteres den fler-

sproglige sprogudvikling, og for mange logopæder vil der være en del kendt stof her. Dog nuanceres mange velkendte begreber med forskningsresultater.

Herefter følger 3 kapitler vedrørende skolebørn. De handler om sproglig vurdering, flersprogede elever med dysleksi og flersprogede børn i skolen.

Bogen afsluttes med et kapitel om flersprogede børn i dagtilbud.

Hvis man primært beskæftiger sig med dagtilbudsområdet, kan man måske mene, at vægtningen af bogens kapitler mellem skole og dagtilbud er ulige, men der er god og overførbart viden at hente i alle kapitlerne, selv om man arbejder med 0-5 årige børn.

En klar styrke ved bogen er, at flersprogstilegnelse ikke kun behandles ud fra en lingvistisk forståelse, men breddes ud med viden om blandt andet kultur og socialisering.

For logopæder kan det være en udfordring at udrede flersprogede børn, og i bogen kan man finde konkret inspiration til at kvalificere dette arbejde. Der er blandt andet spørgsmål, der kan stilles til skoleelever eller forældre til yngre børn, og der er tankevækkende eksempler på over- og underdiagnosticering af dysleksi og sprogforstyrrelser.

At der bliver slået solide pæle gennem nogle af de fejlagtige forestillinger, der gør sig gældende på flersprogsområdet, gør bogen endnu mere aktuel og relevant i logopædisk og pædagogisk praksis. Jeg vil således anbefale alle, der beskæftiger sig med flersprogede børn, at læse "Børn med flere sprog".

*Trine Bluhme Knudsen
Tale/sprogkonsulent PPR Randers
Kommune
bornssprog.dk*

Jesper Sehested

Michael og Bogstavbjerget

*Et liv som ordblind 2017
Pris: 299 kr.*

Jesper bogens forfatter er ordblind. Han har opsamlet mange dårlige erfaringer i forbindelse med sin ordblindhed, mens han gik i folkeskolen. Men på trods af, at det har været svært for ham med et liv fyldt med negative oplevelser, andres manglende indsigt og forståelse for hans problemer, så var han alligevel stærk nok til at kæmpe med bogstaverne og ende op med en kandidatgrad.

I bogen beskriver drengen Michael sit liv dels som en fiktiv rejse og dels som et indblik i den hverdag, han oplever som ordblind, bl.a. med et selvbillede, hvor han følte, at det var ham personligt, det var galt med.

På et tidspunkt skal han testes på grund af sine læsevanskeligheder en testsituationen, der ender som en dårlig oplevelse. Efter testen forsøger læreren at forklare Michael, hvad det vil sige at være ordblind. Det er især vigtigt for Michaels selvforståelse, at det ikke er hans skyld og at han kan blive bedre, hvilket giver ham mod til at kæmpe. Men stadigvæk piner det ham, at han ikke bare kan være som alle andre.

Michael beslutter sig til at bestige et bjerg, som han kalder Bogstavbjerget. Det bliver en lang og besværlig bjergbestigning fyldt med alle mulige

problemer, forhindringer og lyspunkter, ligesom Michael oplevede sit eget liv. Men han bliver fyldt med følelsen af, at han ikke må give op, for der er altid lys forude.

Langsomt begynder Michael at få en større selvforståelse omkring egen situation. Måske var hans morfar også ordblind, det er jo arveligt. På et tidspunkt bliver Michael klar over, at der også er andre ordblinde elever på skolen. Eller kan man ikke skrive notater, kan man måske blive god til at huske. På bjergbestignings turen er Michael fyldt med gå på mod og optimisme. "Jeg må ud og se, hvad der ligger foran. Bare kom an, jeg er klar" Men der er også farlige forhindringer, som han må klare på vejen. Han bliver klar over, at han kan nå bjergtoppen, men at det kommer til at tage lang tid.

Ind i mellem billeder fra rejsen kommer Michael tilbage til "Lortelivet" med bogstaver, der driller. Han får et raserianfald og gider ikke mere. "Jeg bliver aldrig til noget. Jeg giver op." Men samtidig indser han, at nogle mennesker er gode til en ting, men dårligere til noget andet. Han opnår mere og mere selvindsigt. Vi er altså heldigvis alle forskellige. Bogen ender med, at Michael vågner og finder ud af, at bjergbestigning op ad Bogstavbjerget var en drøm - men en god drøm, fordi han nåede toppen og vandt kampen over Bogstavbjerget.

Bogen er sat med Times New Roman punkt 16 – en meget stor skrifttype, som gør det behageligt at læse den. Dens formål er at give andre med ordblindhed/læse/stavevanskeligheder indsigt i de vanskelige situationer, dette kan medføre, samt de følelsesmæs-

sige nederlag ordblindheden kan skabe ikke kun i skolen, men hele vejen rundt. For følelsen af ikke at kunne slå til præger den læsesvage i mange andre situationer. Bjergbestigereventyret er med til at give Michael mod til at kæmpe og at slås med/mod sin ordblindhed, fordi der er lys for enden af tunnelen.

Bogen er også oplagt som samtalebog mellem forældre/børn, lærer/børn, idet den så fint beskriver alle de følelsesmæssige problemer, som læse/skrivevanskeligheder kan medføre, så man med al tydelighed forstår, hvilke underliggende lag, den læsesvage også må slås med. Jeg vurderer, at bogen henvender sig til elever på 10-12 år, hvis de selv skal læse den. Jeg havde gerne set, at der var et lixtal.

Birgitte Franck

Anne Leth Pedersen & Kirsten Hjorth (red.)

Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder – grundbog i lektiologisk pædagogik

*Hans Reitzels Forlag 2016
Pris: 525 kr.*

Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder – grundbog i lektiologisk pædagogik er meget omfattende. Derfor er denne anmeldelse også kun en forkortet udgave af den fulde anmeldelse, der indeholder mere detaljerede beskrivelser og kommentarer til de enkelte afsnit, og kan ses på Facebooksiden "ALF – Audiologopædisk Forening." Bogen er tænkt som en lærebog til læreruddannelser og universiteter, som uddanner vejledere og un-

dervisere til at støtte elever med skriftsprogsvanskeligheder, men også til udøvende praktikere.

Begrebet lektiologi er konstrueret på baggrund af erfaringer med praksis i både efteruddannelse og Specialpædagogisk Støtte til ordblinde studerende (SPS). En række erfarne fagfolk og undervisere har bidraget til bogen. Bogen indeholder både afsnit om teori samt praktiske tilgange til lektiologi.

Det er et vovestykke at konstruere sit eget begreb ud fra erfaringer, man har gjort sig, og samtidig lægge op til, at andre fagfolk skal bruge begrebet. Derfor kan det også undre, at begrebet lektiologi ikke er skarpt defineret fra begyndelsen af bogen. I stedet beskrives lektiologi ud fra et syn på henholdsvis specifikke skriftsprogsvanskeligheder, handicap og intervention. Her defineres specifikke skriftsprogsvanskeligheder til gengæld, og de defineres til at omfatte alle vanskeligheder, som er knyttet til at forbinde skrift med mening.

Det kan dog være problematisk at blande forskellige vanskeligheder sammen og kun fokusere på det overordnede fælles symptom (problemet med at forbinde skrift med lyd), fordi progressionen i undervisningen vil være vidt forskellig, alt efter hvad vanskelighederne skyldes.

Når tosprogede slås i hartkorn med dyslektikere, så underkender man begge grupper, fordi de ikke får en hjælp, som tager udgangspunkt i deres situation, men en hjælp som tager udgangspunkt i en holdning om, at de underliggende vanskeligheder ikke er væsentlige for tilrettelæggelsen af vejledningen